

DUUR

30 min

AANTAL

minimaal 3 / maximaal 20

DOEL

verbinden theorie en praktijk

ON-/OFFLINE

Bijeenkomst kan zowel digitaal als fysiek georganiseerd worden

Doelen

- Deelnemers vergroten kennis over de achtergrond en het netwerk van zorgvragers in de zorgpraktijk.
- Deelnemers ontwikkelen hun kritische blik ten aanzien van zorgvragers in de zorgpraktijk.
- Deelnemers werken samen aan vraagstukken uit actuele casuïstiek vanuit de zorgpraktijk.
- Deelnemers vergroten het bewustzijn over de zorg en/of begeleiding die zij leveren aan de zorgvrager.

De casuskoffie wordt door zowel werkbegeleiders, docenten als praktijkopleiders gezien als een goed instrument om theorie en praktijk te verbinden. Samen nadenken over cliëntcasuïstiek en het eigen handelen in de praktijk levert bewustwording op, waarop het handelen aangepast kan worden (Metz & Doedens, 2025).

Tips voor implementatie

Op teamniveau

Ervaring leert dat het belangrijk is om samen met de deelnemers van de casus koffie afspraken te maken over de vorm van de bijeenkomsten. Deze kan namelijk per context verschillend zijn. Hieronder is een basis omschreven van hoe een bijeenkomst eruit kan zien. Het is helpend om voorafgaand aan de start van deze interventie de doelen van de bijeenkomst met elkaar te verkennen zodat deze aansluiten bij de behoefte van de context en de deelnemers, maar vooral ook om draagvlak te creëren en bewustzijn van het belang van de doelen. Dit is namelijk een essentieel onderdeel voor gemotiveerde deelnemers.

Het is helpend om een vaste structuur aan te houden van de frequentie van de bijeenkomsten (bijvoorbeeld elke dinsdagochtend óf 1x per maand wisselend op een dag) en om het in het rooster/planning van zowel medewerkers als studenten mee te nemen. Dit geeft een herinnering en het zorgt ervoor dat betrokkenen er rekening mee kunnen houden in hun eigen planning. Het koppelen van de bijeenkomst aan een koffie moment zorgt voor het informele karakter. Het is ook een optie om de bijeenkomsten te laten ontstaan en vrije ruimte te benutten met een casus koffie, ervaring leert echter dat door de drukte van de dag het dan snel verwatert (Metz & Doedens, 2025).

Een variant op de casus koffie is de klinische koffie, waarin ook multidisciplinair wordt samengewerkt en er stappen worden doorlopen van klinisch redeneren. Wil je hier meer over weten, luister dan naar [een korte podcast](#) over de opbrengst van de klinische koffie (lectoraat professionele werkplaatsen, z.d.).

Voorbereiding interventie

- Afspraken maken wie de inhoudelijke casus inbrengt tijdens de bijeenkomst. Diegene zoekt informatie over de casus op (voorgeschiedenis, ziektebeeld, behandeling, zorgplan) en neemt een vraag mee naar de bijeenkomst over de casus.
- Afspraken maken over de rol van voorzitter; wie begeleidt de bijeenkomst en wat heeft diegene eventueel van anderen nodig?
- Het bepalen en communiceren van de datum, tijd en ruimte waar de casus koffie plaats vindt.

Benodigdheden

- White board en stiften
- Koffie en thee

Werkwijze

ROLLEN

Het is belangrijk om de rollen tijdens een casus koffie te verhelderen. Wie wil de regie (leren) nemen als voorzitter en wie heeft er dan bijvoorbeeld de coachende rol. Zo kan er dus ook op voorhand een specifieke feedbackvraag per rol worden geformuleerd en de begeleiding hierop worden afgestemd. Zowel de student, werkbegeleider als docent kunnen alle rollen vervullen.

- **Voorzitter** (begeleid het proces van de bijeenkomst, tijd bewaking, stimuleren betrokkenheid).
- **Inbrenger casus** (brengt een actuele casus in vanuit de praktijk).
- **Deelnemer** (stellen de vragen ter verheldering en denken mee in het uitzetten van de casus).
- **Coach** (afhankelijk van de behoefte kan de coach de voorzitter ondersteunen en het feedback proces begeleiden, dit is vaak de docent, werkbegeleider of ervaren student).

VERWACHTING VAARDIGHEDEN

- Student:
- Feedbackvraag aangeven
 - Initiatief tonen
 - Vragen stellen aan de inbrenger en kennis delen
- Werkbegeleider:
- Een open houding is helpend voor de student om regie te kunnen en durven nemen.
 - Verwachtingen verhelderen, het is helpend als de student weet waar zij regie in kunnen en mogen nemen.
 - Stellen van verdiepende vragen ten aanzien van de casuïstiek.
 - Ruimte geven aan de student om te leren, laat de student zijn/haar eigen fouten maken.
 - Concrete feedback, feedforward en feed-up geven (Jaspers & Tychon, 2022).
- Docent:
- Rolmodel zijn werkt stimulerend voor werkbegeleiders en studenten.
 - Concrete feedback, feedforward en feed-up geven (Jaspers & Tychon, 2022).

Een open houding van de werkbegeleider en docent is bepalend in het kunnen en durven nemen van regie in de interventie door de student. Het is nodig om studenten door middel van vragen op weg te helpen in het nemen van eigen regie, tevens is het helpend als studenten weten waar zij regie in kunnen en mogen nemen (Metz & Doedens, 2025).

De ervaring en kennis van de werkbegeleider is helpend tijdens de interventie om verdieping in kennis te creëren bij de student maar ook om vervolg te geven in de praktijk aan opgedane kennis en vaardigheden (Metz & Doedens, 2025).

De bijeenkomst

- Deelnemer brengt de casus in door in eigen woorden de situatie rondom een zorgvrager te omschrijven waarover diegene een vraagstuk heeft (maximaal 5 minuten).
- De andere deelnemers stellen vragen om casus te verhelderen (5 minuten).
- De casus bespreken in een groepsgesprek: kennis delen en uitbreiden (15 minuten) óf het doorlopen van het format ter ondersteuning van de casusbespreking.
- Evalueren: Wat hebben we geleerd? Welke vragen hebben we nog/zoeken we nog uit en hoe komen we hierop terug? Wat nemen we mee? (5 minuten)

VOORBEELDEN STRUCTUREN VOOR CASUSBESPREKING

VOORBEELD 1: Diagnose Oorzaken Symptomen Gevolgen Behandeling Interventies	VOORBEELD 2: Wat is het probleem? Voor wie? Wat zie je? Hoe komt het? Wat kun je hier mee doen?
---	--

Bronverwijzing

Jaspers, M., & Tychon, F. (2022). *Feedback (leren) vragen. Zo doe je dat! Handreiking voor studenten*. Fontys.

Lectoraat professionele werkplaatsen. (z.d.). *PW inside: Klinische koffie* [podcast]. Fontys.

Metz, S., & Doedens, J. (2025). *Samen Slim Stagelopen*. NRO. <https://www.nro.nl/onderzoeksprojecten/professionele-werkplaatsen-samen-slim-stage-lopen>